

دوشنبه- ۲۵ خرداد ۱۴۰۵ - سال دوازدهم- شماره ۲۵۱۱

دریا پایانه

بنادر

موانع طرح راهبردی راه دسترسی بندر نوشهر رفع می شود

فرماندار نوشهر گفت: رفع موانع و تسریع در اجرای عملیات طرح راهبردی راه دسترسی بندر نوشهر به صورت شبانه‌روزی پیگیری می شود. به گزارش اقتصادسراسرآمد، شش‌ه‌رخ جهان‌شاهی در نشست پیگیری و وضعیت عمرانی پروژه راه دسترسی بندر نوشهر گفت: رفع موانع و تسریع در اجرای عملیات این پروژه راهبردی به صورت شبانه‌روزی پیگیری می‌شود و تا بهر بهر داری کامل دست بردار نیستیم.

وی گفت: بندر نوشهر به عنوان یکی از مهم‌ترین زیرساخت‌های اقتصادی و حمل‌ونقل استان مازندران، متأسفانه سال‌ها از داشتن راه دسترسی مناسب محروم بوده استو با عزم جدی و با همکاری دستگاه‌های اجرایی، موانع موجود را یکی پس از دیگری بر طرف می‌کنیم.

این مقام مسوول افزود: بر اساس تأکید استاندار مازندران مبنی بر نظارت میدانی مدیران و پیگیری مستقیم مطالبات مردم، نظارت به طور مستمر ادامه خواهد داشت و هیچ‌گونه توقف یا کم‌کاری در این پروژه پذیرفته نیست.

فرماندار نوشهر در ادامه با اشاره به پیشرفت فیزیکی پروژه تصریح کرد: هماهنگی خوبی بین دستگاه‌های ذی‌ربط ایجاد شده و امیدواریم با تزریق به موقع اعتبارات و رفع آخرین موانع حقوقی و تأمین‌مندی، شتاب اجرایی پروژه در ماه‌های آینده دوچندان شود. وی ادامه داد: مشکلات مربوط به تأمین قیر و برخی معارضات محلی تقریباً حل شده و تمرکز کنونی بر تسریع در عملیات خاکی و آسفالت است.

به گزارش خبرنگار ایرنا، از سال ۱۳۸۵، ساخت راه دسترسی مستقیم به بندر نوشهر که به‌باور کارشناسان نیاز روز منطقه برای توسعه اقتصادی و افزایش تبادلات تجاری است، آغاز شد.

چهل‌وهفتمین دوره آموزشی کالاهای خطرناک برگزار شد

سازمان بنادر و دریانوردی در راستای ارتقاء سطح ایمنی بنادر و استانداردسازی خدمات بندری، چهل‌وهفتمین دوره آموزشی کالاهای خطرناک را برگزار کرد.

به گزارش اقتصادسراسرآمد، در راستای ارتقاء سطح ایمنی بنادر و استانداردسازی خدمات بندری سازمان بنادر و دریانوردی اقدام به ارائه آموزش‌های وسیع در زمینه‌های مختلف از جمله ایمنی حمل، جابجایی و نگهداری کالاهای خطرناک در بنادر کرده است.

این آموزش‌ها با هدف ارتقاء سطح آگاهی کاربران و ذینفعان بندری از جمله خطوط و نمایندگی‌های کشتیرانی، اپراتورهای بندری، محوطه‌داران کانتینتری و پرسنل عملیاتی و ایمنی بنادر ارائه می‌شود.

یکی از ضرورت‌های برگزاری دوره‌های آموزشی در زمینه کالاهای خطرناک، اجرای دقیق و موثر الزامات مربوط به ایمنی این نوع کالاهای در بنادر است و انجام دقیق مفاد مندرج در کدها و استانداردهای بین‌المللی از جمله کد حمل ایمن کالاهای خطرناک نه تنها از منظر ارتقاء سطح ایمنی، گام بسیار مهمی به شمار می‌رود بلکه ابفای تعهدات بین‌المللی و قانونی سازمان بنادر و دریانوردی را نیز به دنبال دارد که این سازمان با رویکردی نوین، به دنبال پیاده‌سازی آن است. استقبال خطوط و نمایندگی‌های کشتیرانی، فعالان حمل‌ونقل و اپر‌تورهای بندری از دوره‌های آموزشی خوش‌بینانه ذینفعان بندری از جمله خطوط و نمایندگی‌های کشتیرانی، فعالان حمل و نقل و اپر‌تورهای بندری استقبال بسیار خوبی در این خصوص داشته و همکاری لازم را با سازمان بنادر و دریانوردی، انجام داده‌اند.

دوره آموزشی پیشرفته کالاهایی خطرناک با رویکرد تسلط بر استانداردهای کد IMDG طی سال‌های گذشته در سازمان بنادر و دریانوردی آغاز شد و تاکنون ۴۶ دوره آموزشی در تهران و بنادر برگزار شده است.

محروم می‌کند، می‌تواند پایداری بلندمدت داشته باشد؟ این سوالهایی پاسخ‌اند، اما مرزهای عملی پاسخ به آن‌ها در همین حالا و در شرکت‌های کوچک و بزرگی رسم می‌خورد که مجبورند هر روز میان نیازهای کسب‌وکار خود و خطوط قرمز تنظیم شده در واشنگتن، مسیری دشوار بیابند.

بدون شک، آنچه BIS را در افکار عمومی به تثبیت می‌رساند، نه فقط شدت تحریم‌هایش، بلکه هوشمندی در بسط قلمرو و در عین حال حفظ ظاهر تخصصی و فنی است. زمانی که یک مؤسسه مالی تحریم می‌شود، ابعاد سیاسی و خصمانه اقدام آشکار است. اما وقتی BIS شرکتی را به بهانه «تعارض با امنیت ملی آمریکا» به فهرست نهادها اضافه می‌کند، لاف‌های از حفظ اشاعه تسلیحات، امنیت سایبری، یا کنترل صادرات مسئولانه بر تن دارد. این پوشش فنی-حقوقی، هم از منظر سیاسی دامنه واکنش‌های دیپلماتیک را محدود می‌کند و هم از نظر حقوقی فرصت دور زدن یا اعتراض را دشوار می‌سازد. برای یک تحلیلگر تحریم، یکی از طرف‌ترین یافته‌ها همین پوسته دوگانه است: ابزاری که بیرون از آمریکا به عنوان تجلی استبداد فناوریانه درک می‌شود، درون آمریکا و نزد متحدانش همچون یک چارچوب منطقی و مبتنی بر قاعده تلقی می‌گردد.

برای ایرانی‌که سسی و چند سالال مقاومت در برابر تحریم را تجربه کرده، این تمایزها آشنا هستند. اما آنچه درک آن برای گام بعدی ضروری است، شناخت دقیق اجزای ماشین تحریم، و نه فقط کلیت خصمانه آن، می‌باشد. BIS یکی از پیچیده‌ترین چرخ‌نده‌های این ماشین است. تجاهل نسبت به مکانیزم‌های آن، به معنای واگذاری میدان بی‌دفاع در برابر ضرباتی است که هر روز باهوش‌تر و دقیق‌تر به همراه دارد. این است که در نظم که مطالعه عملکرد این دفتر به همراه دارد، این است که نه تنها نوین جهانی، کسی در قله‌های فناوری باقی می‌ماند که نه تنها از تحریم نهراسد، بلکه ساختار، منطق و نقاط کور آن را آنچنان خوب بشناسد که بتواند راه‌هایی نانوشته برای عبور از آن بیابد. در این مسیر، ایران هیچ گزینه‌ای جز درک عمیق ابزارهای چون BIS و طراحی پاسخ‌هایی متقارن و نامتقارن در سیاست علم و فناوری خود ندارد. زیرا آینده‌ای که در آن فناوری، مرزهای تازه امنیت و قدرت را تعریف می‌کند، تحریم را نه به عنوان یک استثنا، بلکه به عنوان قاعده‌ای پایدار در روابط قدرت مدار رقم زده است.

وابستگی ساختاری، توانسته ابزاری خلق کند که حتی اگر یک کشور به خودکفایی کامل در تولید برسد، بازهم نمی‌تواند خود را از دانش اولیه و ابزارهای طراحی نرم‌افزاری که ریشه در آزمایشگاه‌های آمریکایی دارد، به کلی جدا کند.

برای کشوری چون ایران، که دهه‌ها در معرض طعم تلخ تحریم‌های گسترده، بی‌شرمانه و چنایتکارانه آمریکا بوده، درک معماری پیچیده BIS دیگری یک انتخاب آکادمیک نیست، بلکه ضرورتی راهبردی است. در فضایی که رسانه‌های عمومی بیشتر بر تحریم‌های بانکی و نفتی متمرکزند، سهم‌التحریم‌های فناورانه کمتر روایت می‌شوند. اما واقعیت میدانی صنایع پیشرفته ایران نشان می‌دهد که گلوگاه‌های اصلی رشد در زمینه‌هایی مانند ساخت تراشه‌های خاص، طراحی سیستم‌های نهفته (embedded systems) تجهیزات پزشکی پیشرفته، و حتی برخی لایه‌های زیرساخت هوش مصنوعی، بیش از آنکه ناشی از نبود دلار باشد، ناشی از محدودیت‌های دقیقاً همان نوعی است که BIS طراحی کرده است. وقتی یک شرکت دانش‌بنیان ایرانی نمی‌تواند آخرین نسل از دستگاه‌های اندازه‌گیری دقیق را از ژاپن خریداری کند، یا یک استارت‌آپ فعال در بینایی ماشین به کتابخانه‌های نرم‌افزاری به‌روز شده دسترسی ندارد، پشت به کتابخانه‌های نرم‌افزاری به‌روز شده دسترسی ندارد، پشت این محرومیت، بخش بزرگی از همان قاعده «محصول مستقیم خارجی» و فهرست نهادها ایستاده است. نکته تامل‌برانگیز، اما، پویایی مداوم در سیاست‌های BIS است. این نهاد برخلاف بسیاری از سازوکارهای بوروکراتیک، سرعت شگفت‌آوری در تطبیق با تحولات فناورانه دارد. هنگامی که هوش مصنوعی مولد در سال ۲۰۲۳ به نقطه انفجار عمومی رسید، BIS تنها چند ماه بعد محدودیت‌های صادراتی را برای تراشه‌های تخصصی هوش مصنوعی به روز کرد. وقتی معماری جدید حافظه HBM برای آموزش مدل‌های بزرگ زبانی حیاتی شد، این دفتر بی‌درنگ کنترل بر آن را در دسامبر ۲۰۲۴ اعمال نمود. این انعطاف BIS را به نهادی تبدیل کرده که نه فقط امروز فشار می‌آورد، بلکه فرداها را نیز از پیش نقشه‌کشی می‌کند. از منظری کلان‌تر، عملکرد BIS پرسش‌های بنیادینسی درباره ماهیت حاکمیت اقتصادی در جهان معاصر برمی‌انگیزد. آیا کشوری که ابزارهای پیشرفته طراحی و تولید را در اختیار ندارد، می‌تواند به معنای واقعی تصمیم‌گیرنده سرنوشت فناورانه خود باشد؟ و آیا نظمی که در آن یک دفتر در وزارت بازرگانی یک کشور، میلیون‌ها مهندس در قاره‌ای دیگر را از به روزترین دانش روز

«سراسرآمد» بررسی می‌کند؛

دفتر صنعت وامنیت (BIS) ابزار خاموش مهار فناورانه تحریم آمریکایی

لزوم درک عمیق ایران از BIS و طراحی پاسخ‌هایی متقارن و نامتقارن در سیاست علم و فناوری

گروه تحلیل - امید ایرانی - در میان انبوه نهادهایی

مسئول اعمال تحریم‌های ایالات متحده، نامی که کمتر در رسانه‌های عمومی به اندازه وزارت خزانه‌داری یا اداره کنترل دارایی‌های خارجی (OFAC) شنیده می‌شود، اما تأثیری ژرف‌تر و پایدارتر بر آینده فناورانه ملت‌ها دارد، دفتر صنعت و امنیت (BIS) در وزارت بازرگانی آمریکاست. آنجا که تحریم‌های مالی، بانک‌ها را از مبادلات قطع می‌کند و دارایی‌ها را مسدود می‌سازد، BIS سد راه جریان دانش، داده، تراشه و تجهیزات پیشرفته می‌شود. تفاوت در همین نقطه آغازین نهفته است: قلمرو این دفتر، نه دلار و طلا، بلکه قلب تپنده اقتصادهای مدرن یعنی فناوری‌های دوکاربردی، نیمه‌هادی‌ها، نرم‌افزارهای طراحی و ماشین‌آلات دقیق است. هر آنچه از یک میکروکنترلر ساده تا یک سامانه هوش مصنوعی پیچیده را بتوان هم در تلفن همراه و هم در سکوی پرتاب موشک به کار گرفت، دقیقاً همان جایی است که BIS خط مقدم خود را تعریف کرده است.

برای درک عمق نفوذ این نهاد، باید به سراغ «فهرست نهادهای» (Entity List) رفت، سیاه‌های پویا و بی‌رحمدل‌تر از بسیاری اسناد رسمی تحریم. هر نامی که در این فهرست قرار می‌گیرد، نه فقط از دسترسی به کالای ساخته‌شده در آمریکا محروم می‌شود، بلکه قفل هر دری را که به فناوری با ریشه آمریکایی باز می‌شود، یک‌باره می‌بندد. اینجا دیگر مرزهای جغرافیایی معنای پیشین خود را از دست می‌دهند. قاعده «محصول مستقیم خارجی» (Foreign Direct Product Rule) طوری طراحی شده که اگر شرکتی در تایوان، کره جنوبی یا هلند، حتی یک تراشه را با استفاده از نرم‌افزار آمریکایی طراحی کند یا ماشین‌ای را با منشأ فناوری ایالات متحده به کار گیرد، محصول نهایی نیز همچنان زیر سایه سنگین مقررات BIS باقی می‌ماند. به عبارت دیگر، این دفتر از دل قوانین داخلی آمریکا، قدرتی فرامرزی استخراج کرده که بسیاری از پیمان‌های بین‌المللی از دستبایی به آن ناتوان بوده‌اند.

با این مبانی، بی‌جهت نیست که تار و پود تجارت جهانی فناوری در سال‌های اخیر حول محور تصمیمات BIS بازچیده شده است. از اکتبر ۲۰۲۲، این دفتر یک مبارزه تمام‌عيار را با پیشرفت چین در زمینه تراشه‌های پیشرفته و هوش مصنوعی آغاز کرد. جریان این نبرد در سه بسته متوالی از مقررات صادراتی دیده می‌شود که هر بار استانداردها را سخت‌تر و دایره شمول را گسترده‌تر کرده است. BIS با بهره‌گیری از همین

رئیس اداره حفاظت محیط زیست کنارک خبر داد:

توسعه اکوسیستم‌های مانگرو در سواحل مکران

رئیس اداره حفاظت محیط زیست کنارک گفت: عملیات کاشت نهال‌های حرا در خور سعیدآباد با هدف حفاظت از اکوسیستم‌های ساحلی و توسعه پوشش گیاهی در مناطق جزر و مدی انجام شد.

به گزارش اقتصادسراسرآمد، محمد امین بلیده به ایستای بیان کرد: عملیات کاشت نهال‌های حرا در خور سعیدآباد با همکاری کارشناسان جهاد کشاورزی، منابع طبیعی و جمعیت

هلال‌احمر و با هدف حفاظت از اکوسیستم‌های ساحلی و توسعه پوشش گیاهی در مناطق جزر و مدی اجرا شده است.

وی با اشاره به اهمیت جنگل‌های حرا اظهار کرد: این گونه‌های ارزشمند که در سواحل جنوب شرق کشور به‌ویژه در حوزه سواحل مکران گسترده‌اند، یکی از مهم‌ترین زیست‌بوم‌های طبیعی محسوب می‌شوند که نقش مؤثری در پایداری محیط زیست دریایی دارند.

رئیس اداره حفاظت محیط زیست کنارک از جنگل‌های حرا علاوه بر جلوگیری از فرسایش سواحل و تثبیت رسوبات، زیستگاه امنی برای انواع آبزیان، ماهیان، سخت‌پوستان و پرندگان مهاجر فراهم می‌کنند و به همین دلیل از آن‌ها به عنوان مهد تنوع زیستی دریا یاد می‌شود.

وی افزود: محیط زیست دریایی در شهرستان کنارک و سواحل مکران از ظرفیت‌های بسیار مهم طبیعی، اقتصادی و زیستی بر خوردار بوده؛ این ظرفیت‌ها شامل شیلات، تکثیر طبیعی آبزیان، توسعه گردشگری دریایی و همچنین نقش مؤثر در معیشت جوامع ساحلی و صیادان منطقه است.

بلیده تصریح کرد: اکوسیستم‌های مانگرو و یا همان حرا با توانایی بالای جذب کربن، در کاهش اثرات تغییرات اقلیمی و مقابله با گرمایش زمین نقش مهمی دارند و به عنوان یکی از ذخیره‌گاه‌های طبیعی کربن شناخته می‌شوند.

وی گفت: وجود چنین زیست‌بوم‌هایی در سواحل مکران علاوه بر ارزش‌های زیست‌محیطی، ظرفیت‌های اقتصادی قابل توجهی نیز ایجاد کرده؛ به‌گونه‌ای که توسعه شیلات پایدار، گردشگری طبیعی و افزایش بهره‌وری منابع دریایی بدون حفظ این اکوسیستم‌ها امکان‌پذیر نیست.

رئیس اداره حفاظت محیط زیست کنارک با تأکید بر لزوم مشارکت جوامع محلی اظهار کرد: حفاظت از جنگل‌های حرا و محیط زیست دریایی نیازمند همکاری همه دستگاه‌ها و همراهی مردم منطقه است و تداوم طرح‌های احیای می‌تواند آینده پایدارتری برای سواحل جنوب شرق کشور رقم بزند. وی خاطر نشان کرد: اجرای چنین برنامه‌هایی گامی مؤثر در جهت حفاظت از محیط زیست دریایی، تقویت تنوع زیستی و بهره‌برداری اصولی از ظرفیت‌های سواحل مکران به شمار می‌رود.

عضو اتاق بازرگانی بوشهر:

منطقه آزاد می‌تواند موتور محرک تجارت این استان باشد

عضو اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان بوشهر گفت: با توجه به موقعیت استراتژیک این استان در ساحل خلیج فارس و برخورداری از ظرفیت‌های بندری و صنعتی، منطقه آزاد می‌تواند زمینه‌ساز جهش در تجارت، سرمایه‌گذاری و اشتغال شود.

به گزارش اقتصادسراسرآمد، سیدحسین رضوی به ایرنا اظهار کرد: استان بوشهر به واسطه برخورداری از بیش از ۷۰۰ کیلومتر مرز آبی با خلیج فارس، وجود بنادر تجاری و صنعتی و استقرار صنایع بزرگ نفت، گاز و پتروشیمی، از ظرفیت‌های کم‌نظیری برای تبدیل شدن به یکی از قطب‌های مهم تجارت و سرمایه‌گذاری کشور برخوردار است.

رئیس کمیسیون توسعه پایدار اتاق بازرگانی استان بوشهر افزود: در چنین شرایطی، منطقه آزاد شدن بوشهر می‌تواند به عنوان ابزاری مؤثر برای فعال‌سازی این ظرفیت‌ها و رفع بخشی از موانع پیش‌روی توسعه اقتصادی استان عمل کند.

عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی بوشهر بیان کرد: تسهیل فرآیندهای تجاری و گمرکی، جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، توسعه صادرات، ایجاد فرصت‌های شغلی جدید و تقویت زیرساخت‌های بندری و لجستیکی از مهم‌ترین مزایایی است که می‌تواند در قالب منطقه آزاد برای این استان محقق شود. رضوی با اشاره به موقعیت جغرافیایی بوشهر در همسایگی کشورهای حوزه خلیج فارس گفت: نزدیکی استان به بازارهای منطقه‌ای این امکان را فراهم می‌کند که بوشهر به یکی از دروازه‌های مهم تجارت و صادرات کشور تبدیل شود.

وی تأکید کرد: تجربه مناطق آزاد در کشور نشان می‌دهد صرف ایجاد منطقه آزاد به تنهایی تضمین‌کننده توسعه اقتصادی نیست و موفقیت آن نیازمند مدیریت کارآمد، شفافیت در تصمیم‌گیری و توسعه زیرساخت‌های لازم است.

عضو اتاق بازرگانی بوشهر ادامه داد: در صورتی که هدایت سرمایه‌ها به سمت تولید و صادرات مورد توجه قرار نگیرد، استس چالش‌هایی مانند غلبه واردات بر صادرات، افزایش سوداگری در بازار زمین و مسکن و فاصله گرفتن از اهداف اصلی مناطق آزاد ایجاد شود. رضوی گفت: آنچه برای بوشهر اهمیت دارد استفاده صحیح از این فرصت و پرهیز از تکرار برخی تجربه‌های ناموفق گذشته است و منطقه آزاد باید به بستری برای توسعه تولید، تجارت و اشتغال پایدار تبدیل شود، نه محلی برای واردات کالا یا فعالیت‌های غیر مولد باشد.

رئیس کمیسیون توسعه پایدار، اقتصاد دانش بنیان، کارآفرینی، استاندارد، مسئولیت اجتماعی، حاکمیت شرکتی و گردشگری اتاق بازرگانی بوشهر بیان کرد: در مجموع، منطقه آزاد بوشهر می‌تواند یکی از مهم‌ترین فرصت‌های توسعه‌ای استان در سال‌های آینده باشد، مشروط بر آنکه برنامه‌ریزی دقیق، نظارت مؤثر و مشارکت جدی بخش خصوصی در اجرای آن مورد توجه قرار گیرد.